

O B S A H.

A. O důležitosti dobytka hovězího pro hospodáře.

I. Výklad mnohostranného užítku.

	Stránka
1. Co nám všecko poskytuje dobytek hovězí?	1
2. Nevyhnutelnost hovězího dobytka pro rolníka	2
3. Výbornost hnoje hovězího	—
4. Hovězí dobytek základem zámožnosti rolnické	3

II. Nedokonalost hovězího dobytka u nás.

5. Rozjímání o vadách našeho dobytka hovězího	—
6. Nedbalost a nevědomost hlavní příčinou úpadu a škody	4
7. Vláda nečinila pro zlepšení hovězího dobytka tolik, co pro zvelebení koňstva	5
8. Nedostatek rozpočtů hospodářských vinen jest toho, že se neví o škodě ze špatného dobytčete	—

III. Co dělati ku dosažení žádoucího dostatečného užítku?

9. Větší chuť a náklonnost	8
10. Důkladné vědomosti o plemenění, chovu a krmení	9
11. Opatření si dobrých užitečných plemen	—
12. Časté vážení, měření a počítání	—

B. Základní vědomosti o chovu, výživě a užítku hovězího dobytka.

IV. Jednotlivé části těla hovězího.

	Stránka
13. Části těla dle jména a polohy	14

V. Jak se pozná stáří u hovězího dobytka?

14. Důležitost rychlého a bezpečného ustanovení stáří	16
15. Zuby nejbezpečnějším znakem stáří	—
16. Těz podle rohů dá se u krav poznati stáří	—

VI. Kolikero jest plemen hovězích?

17. Soustavy rozličných plemen, kmenů, větví, rodů a odrodů	17
18. Znaky plemena podolského, vyšinského a horského	19
19. Vypočítávání všech znamenitějších kmenů, větví a rodů	21
20. Kmeny, větve a rody tří hlavních plemen. Plemeno podolské	—
21. Plemeno vyšinské	23
22. Plemeno horské	27
23. Tvoření plemen středních, pobočných	30
24. Které plemeno jest nejlepší? Tvoření vlastních kmenů	31
25. Líčení dobré dojně krávy a jejího plemena	33
26. Líčení plemena tučnivého, t. ku vykrmení zvláště schopného	34
27. Zrost a sklad tažného dobytka	35

VII. Pravidla plemenitby a chovu.

28. Nejprůměrnější stáří ku připouštění	36
29. Dlouho-li jest kráva březí?	37
30. Telení	—
31. Brzo-li jest záhodno odstavití tele?	38
32. Chování telat při odstavení	—

	Stránka
33. Těžké-li jest tele novorozené?	38
34. Mnoho-li na teleti denně přibývá (přirůstá)	39
35. Co se vyplácí lépe: delší cucání telat neboli brzký jich prodej?	—
36. Dobrý chlév a slušné ošetřování odstavčete	40
37. Bedlivý výbor dobrých kusů na plemeno, zvláště býka	—
38. Vedení kmenových knih čili zápisníků v obcích	—
39. Jak se kmenové knihy zakládají	41
40. Kolik let používati se může býk na plemeno	—
41. Mnoho-li počítáme krav na jednoho býka	43
42. Dlouho-li může se držet kráva plemenná	—

VIII. O krmení a poklizení.

43. Rozličné krmivo pro hovězí dobytek	—
44. Užitečné rozdělení rozmanité píce	44
45. Vázení a rozpočet píce	—
46. Ustanovená ku krmení hodina přísně at se drží	—
47. Krmení a ošetřování telat	45
48. Prostředek proti hmyzu	—
49. Krmení krav zelenou a suchou pící	46
50. Výhody pastvy	—
51. Ujma pastvou	47
52. Spojení pastvy	—
53. Domácí krmení suchou pící a správa dobytka vůbec	—

C. Několikerý užitek z dobytka hovězího

IX. Mléko.

54. Mnoho-li mléka získati možno od krávy?	48
55. Co se nadojí skrmením centu suché píce?	—
56. Nestejná dobrota (tučnost) mléka	49
57. Čím se dá rozmnožiti dojnost krav?	—
58. Odchování si dojného plemena	—

X. Vykrmování dobytka.

Stránka

59. Užitečnost krmného dobytka a dobrých plemen tuč- nivých	50
60. Vykrmování rozličným způsobem a krmivem	51
61. Mnoho-li se dává píce, má-li dobytek tloustnouti	—
62. Jak se má krmiti	—
63. Dlouho-li se drží dobytek na krmníku	—
64. Který dobytek se nejlépe krmí	52
65. Kolik liber masa přibývá z centu píce zkrmené	—
66. Mnoho-li masa a tuku získá se při porážce dobytka	—
67. Účetná rozvaha o peněžitém užitku při krmení	53

XI. Používání dobytka ku tahu.

68. Vhodné stáří tažných volů	54
69. Mnoho-li utáhne vůl	—
70. Mají-li se krávy též zapřahati	55
71. Jakým způsobem se dobytek tažný upřahá	—

XII. Odchovávání a prodej mladého dobytka.

72. Výhody chovu prodajných jalovat	56
73. Jak bohatnou Švýcaři a dobytkaři krajin Alpských	—
74. Úloha naší Šumavy, Krušných a Krkonošských hor, pak Sudet a Karpat	—
75. Mnohonásobný prospěch z domácího odchovu	—

XIII. Hnůj.

76. Hnůj hledme získati od dobytka darmo, totiž pře- bytkem	57
77. Nejlepší a nejslabší hnůj	—
78. Náležitě děláni hnoje	58
79. Pořádné hnojiště	—
80. Rozmnožení a doplnění síly a dobroty hnoje močí	—
81. Závěrek	60

Dodatek.

	Stránka
82. Okolnosti nedostatečného krmení	61
83. Píci nelze dovážet ze vzdálených zemí	62
84. Domácí výroba píce může a musí se zvelebit	63
85. Mnoho-li a jaké se má sítí zelené píce?	—
86. Jak znamenitě může rozmnožiti se píce důkladným pěstováním vojtěšky	65
87. Ošetřování vojtěšky, ničení kokotice a jiného nerudí	68
88. Hustější sej vojtěšky výhodnější obřídlé	70
89. Police na zelenou píci	71
90. Dobré rozdělení, pak pořádání a střídání při kr- mení po celý rok	72
91. Posuzování rozličných druhů krmiva; zelené žito	74
92. Řepka	—
93. Jetel nachová	—
94. „ červená	75
95. „ švédská	—
96. Vičenec čili ligrus	—
97. Směska	76
98. Koleneč	—
99. Proso	—
100. Pohanka	—
101. Kukuřice	—
102. Sirek	77
103. Luskovina	—
104. Pruty s listím od hlízulí čili židovských zemáků	—
105. Lupení chmelové	78
106. Listí od rozličných druhů stromů	—
107. Odpadky stodolní	79
108. Sláma	—
109. Zemáky	—
110. Hlízule čili židovská zemčata (topinambury)	81
111. Řípa vodnice	82
112. Burák a cukrovka	—
113. Mrkev a tuřín	84
114. Zeli hlávkové	—
115. Košťálové zeli	85

	Stránka
116. Tykve čili turky	85
117. Rozličné druhy tykví čili turků	87
118. Kaštany, bukvice a žaludy	88
119. Pokrutiny lněné, makové a řepkové	—
120. Otruby žitné, pšeničné a ječné	89
121. Mláto z pivovarů	—
122. Odpadky ze škrobáren	—
123. Výpalky z lihovarů čili vinopalen	—
124. Patěsky ovocné a vinné	90
125. Odpadky cukrovarské totiž výtlačky a řízky	—
126 Květ od sladu	91
127. Odpadky mlékařské	92

